

Vásárosnamény Város Önkormányzata Polgármesterétől
4800 Vásárosnamény, Tamási Áron utca 1.
Telefon: +36/45/470-022 Fax: +36/45/470-652
e-mail: polgarmester@vasarosnameny.hu
honlap: www.vasarosnameny.hu

Szám: 151/ 407 - 2/2023.

Készítette: Varga János intézményvezető

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

ELŐTERJESZTÉS
- a Képviselő-testülethez -

a Beregi Múzeum 2023. évi munkatervének elfogadására
(Készült: a Képviselő-testület 2023. január 26-i ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

A Beregi Múzeum igazgatója elkészítette az Intézmény 2023. évi munkatervét, melyet előterjesztésemhez csatolok.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 50. § (2) bekezdése értelmében:

„50. § (1) A muzeális intézmény fenntartója az a természetes személy vagy jogi személy, amely biztosítja a muzeális intézmény folyamatos és rendeltetésszerű működéséhez szükséges feltételeket.

(2) A fenntartó az e törvényben foglaltak alapján

a) meghatározza és jóváhagyja a muzeális intézmény éves és középtávú feladatait, így különösen stratégiai tervét, munkatervét és beszámolóját, fejlesztési és beruházási feladatait,
....”

Az előterjesztés mellékletét képezi a határozati javaslat és a munkaterv.

Az előterjesztést az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 49. § (4) bekezdésének n) pontja alapján a Szociális, Egészségügyi és Művelődési Bizottság véleményezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a mellékletét képező határozati javaslatot fogadja el!

Vásárosnamény, 2023. január 16.

Filep Sándor
polgármester

„Határozati javaslat”
Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../..... (.....) önkormányzati határozata

a Beregi Múzeum 2023. évi munkatervének elfogadásáról

A Képviselő-testület

„A” változat:

Megtárgyalta és változatlan formában **jóváhagyja** a Beregi Múzeum 2023. évi munkatervét az előterjesztéshez mellékelt tartalommal.

„B” változat:

Megtárgyalta és a következő módosításokkal fogadja el a Beregi Múzeum 2023. évi munkatervét:
.....

A határozatot kapiják:

1) Polgármester	(helyben),
2) Jegyző	(helyben),
3) Önkormányzati Osztály Vezetője	(helyben),
4) Beregi Múzeum igazgatója	(székhelyén).

Ellenőrizte: .....

dr. Fórizs Erzsébet
önkormányzati osztályvezető

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.

Vásárosnamény, 2023. január 16.

.....
dr. Deák Ferenc jegyző

A Beregi Múzeum munkaterve a 2023. évre

I. BEVEZETÉS

A Beregi Múzeum a térség tudományos, kulturális központjaként határozza meg magát. Kiemelt feladatunknak tekintjük a tudásátadást. Ennek rendeljük alá a hiteles, szakmaiságon alapuló kutató, feldolgozó, tudományos munkát. Rendezvényeink, programjaink, kiállításaink, tárlatvezetéseink, múzeumpedagógiai foglalkozásaink is ezt a célt szolgálják. Tudományos és népszerűsítő publikációink közösségünk múltjának megismerését erősítik a nagyközönség és szakmai közönség körében egyaránt.

Az intézmény által őrzött gazdag kulturális hagyaték, a városnak mint fenntartónak a lakosságszámához viszonyítva a múzeumában őrzött gyűjteményi anyag kiemelkedő mennyisége és minősége lehetőséget teremt, és egyúttal meghatározza feladatainkat és felelősségünket is. Mindenkit, aki megkeresi a Múzeumot – legyen szó magánszemélyről, intézményről, önkormányzatról – a lehető legmagasabb színvonalon kell kiszolgálnunk a szakmaiság szempontjából.

Folytatjuk a forrásanyag gyűjtését és kutatását Vásárosnamény településrészeinek múltjával kapcsolatban. Ezekből egyre többet tudunk meg a valamikor itt élő emberekről, épületekről, intézményekről, hivatalokról, történelmi eseményekről, a települések földrajzi és családnéveiről, történelmi és néprajzi szempontból egyaránt. A források feldolgozásával olyan ismeretekhez juthatunk, melyek eddig nem álltak rendelkezésre. Az eredményeket folyamatosan, többféle formában és felületen (kiállítások, előadások, kisfilmek, nyomtatott és online kiadványok) osztjuk meg az érdeklődőkkel a jövőben is.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hungarikumok közé választott beregi keresztszemes hímzés megismertetésére, népszerűsítésére, a motívumkincs újszerű felhasználására.

A Múzeum a költségvetési előirányzatnak megfelelően, szigorú takarékoság mellett gazdálkodik. Emellett keresi és igénybe veszi az anyagi forrásaikkal a szakmai működést segítő pályázati lehetőségeket.

II. SZEMÉLYI ÉS SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK

Intézményünk állomány szerinti létszáma 7 fő, jelenleg 2 fő muzeológussal, 4 múzeumi szakemberrel és 1 takarító-teremőrrel működik. Ez a létszám ebben az évben is szükséges az alapfeladataink ellátásához.

III. GYŰJTEMÉNYI MUNKA

1. Gyűjteménygyarapítás

A múzeum gyűjtőkörébe és területébe tartozó tárgyi- és dokumentumanyagok gyűjtését idén is folytatni kívánjuk, melyre leginkább ajándékozás útján van lehetőségünk. A szelektálásra is odafigyelünk, hiszen minden tárgyat nem tud befogadni egy intézmény, és nem működhetünk speciális „hulladéklerakóként” sem.

Felelős: Varga János

2. Nyilvántartás: A múzeum dolgozói végzik a múzeumba kerülő, még be nem leltározott anyagok feldolgozását, beleltározását, de az ezeket kiegészítő gyűjteményrendszerező és műtárgyvédelmi

munkát is.

Az intézményünk honlapján elérhető *Digitális múzeum* fejlesztését folyamatosan végezzük. Ez az online leltárkönyv és digitálisan elérhető fotótárunk is segíti a múzeumi dolgozók munkáját, ezen kívül bárki számára elérhető az interneten keresztül; szakember és laikus egyaránt kereshet, kutathat benne. Adatbázisunkban jelenleg 11.380 db múzeumi műtárgy és dokumentum szerepel. (Az elmúlt évben 486 tétellel bővült.) Online adatbázisunkat bővíteni kívánjuk a jövőben, amelyhez folyamatosan fotózzuk műtárgyainkat.

Az elmúlt években a PRIV-DAT Kft. minisztériumi felhívásra digitalizálta gyűjteményi leltárkönyveinket. Ez minden évben a gyűjteménygyarapodástól függően aktualizálásra kerül. Az elektronikus anyag segíti az adatok kereshetőségét és óvja az eredeti több évtizedes papír leltárkönyveket. Az adatbázisba került szkennelt képanyag letöltését és a tartalom digitális táblázatba felvitelét folyamatosan végzik munkatársaink az optimális felhasználáshoz.

Továbbra is tervezzük az adattári anyagunk teljes digitalizálását is idő, illetve humán erőforrás függvényében. Ehhez a múzeumunk alkalmazottainak munkájára van szükség, hiszen a több évtizedes adattári dossziék, gépelt dokumentumok különös odafigyelést igényelnek az előkészítés, szkennelés során. Az így létrejött digitális adattár egyúttal megfelel a 2017-es *Digitálizálási stratégiának* is, hiszen kíméli az eredeti dokumentumokat, gyors kereshetőséget és könnyebb hozzáférést biztosít akár kutatók számára is.

Felelős: Varga János, Szász Csaba, Tóthné File Dóra, Vargáné Hegedűs Eszter

3. Gyűjteményrendszerezés: Könyvtári állományunknak azon részét, amely még régi típusú szekrényekben van elhelyezve, portalanítjuk, rendszerezzük, és a múzeumi könyvtár polcaira helyezzük át.

Textilgyűjteményünk darabjait – megfelelő kezelés után – rendszerezve a Tomcsányi-kastély melléképületének textilraktárába helyezzük át.

Felelős: Varga János, Bakó Zoltán, Vargáné Hegedűs Eszter, Szász Csaba, Tóthné File Dóra

4. Adattári munka: A múzeum szakalkalmazottai az előírásoknak megfelelően folytatják az adattári anyag rendszerezését.

Felelős: Filepné Kiss Renáta

5. Múzeumi könyvtár: A meglévő könyvállományunk újraleltározását, állapotellenőrzését és a csere vagy ajándék útján újonnan bekerült példányok leltározását kollégánk folyamatosan végzi.

Felelős: Tóthné File Dóra

6. Műtárgyvédelem: A magas páratartalomnak kitett műtárgyak állapotát rendszeresen figyeljük, és a megfelelő módszerekkel igyekezzük kiküszöbölni azok károsodását.

A Kerámia-látványraktár tárgyai minden évben tisztításra kerülnek, amely együtt jár állapotuk ellenőrzésével.

Tisztításra kerülnek az időszakki kiállításra kerülő tárgyak is, de folyamatosan ellenőrizzük a raktári és kiállítási műtárgy-anyag állapotát is.

A Múzeum közreműködik a Máthé-kúria parkjában található Eötvös-síremlék felújításában.

Felelős: Bakó Zoltán, Vargáné Hegedűs Eszter

IV. TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

1. A múzeumban rendezett és a múzeumon kívüli időszakos kiállításokra való felkészülés.

Felelős: Varga János

2. Vásárosnaményra vonatkozó források (anyakönyvek, kéziratok, lajstromok, térképek, cikkek stb.) kutatása, kiegészítve a Múzeum gyűjteménye és adatközlések alapján, illetve ennek rendszerezése, tudományos feldolgozása, előadásra, publikációra előkészítése.

Felelős: Filepné Kiss Renáta, Varga János

3. A néprajzi gyűjtemény egyes fából készült tárgyegyütteseinek, valamint a keresztszemes hímzések népművészeti szempontból való kutatása.

Felelős: Varga János

4. Vásárosnamény régebbi épületeivel kapcsolatos kutatás.

Felelős: Filepné Kiss Renáta, Varga János

5. Állami és egyházi anyakönyvek kutatása és feldolgozása.

Felelős: Varga János

6. Ács Ferenc idős olcsvai lakos naplójának kutatása, feldolgozása.

Felelős: Varga János, Vargáné Hegedűs Eszter

7. A magyar református egyházak tulajdonában lévő textiltárgyak összeírása, tanulmányozása. A kulturális-muzeológiai szempontból jelentős darabok publikálása.

Felelős: Vargáné Hegedűs Eszter

8. **Gyűjtőmunka:** A vásárosnaményi Eötvös családról való kutatás a Megyei Levéltárban, a feldolgozott anyag előadásra előkészítése.

Felelős: Filepné Kiss Renáta

9. Továbbra is tervezzük Vásárosnamény régi temetőinek (Koportos, Ilki út) feltérképezését. A magára hagyott régi sírok, sírkövek, fejfák dokumentálása, fotózása, helymeghatározása még addig lehetséges és fontos, míg azok állnak, másrészt a helytörténet szempontjából is új adatokat szolgáltathatnak a temetők.

Felelős: Filepné Kiss Renáta, Szász Csaba

10. **Kutatási témaként előtérbe helyezük:** azon időszak kiállítások előkészítését, amelyekből kiállítást szeretnénk rendezni idén a múzeum gyűjteményéből.

11. **Kutatásban való részvétel:** A Beregi Múzeum részt vesz az 1995 óta folyó, s az egyházi emlékek felmérését szolgáló *Magyar Református Egyház Javainak Tára* nevű kutatásban.

Felelős: Vargáné Hegedűs Eszter

12. **Kutatószolgálat:** Adattárunk, történeti dokumentumtárunk, könyvtárunk és fotótárunk a kutatók rendelkezésére áll, melyben igény szerint segítséget nyújtanak a múzeum szakalkalmazottai.

Nagyon sokan veszik igénybe kutatószolgálatunkat, és egyre bővül a múzeumot felkeresők köre. Néprajzi és történeti témákban rendszeresen kéri ki a Múzeum szakvéleményét szervezetek és személyek.

Azon személyek részére, akik felkeresik kutatószolgálatunkat, megpróbálunk minél részletesebb, mindenre kiterjedő felvilágosítással szolgálni.

13. **Konferencián való részvétel:** Hagyományainknak megfelelően a Múzeum munkatársai részt vesznek a legfontosabb szakmai konferenciákon, akár online, akár valós részvételű formában.

V. KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉG

1. Fontosnak tartjuk a 2023-as évben is, hogy az itt élő emberek és a városunkba látogató turisták is megtalálják a Beregi Múzeum programjai között a számukra megfelelőt, miközben új kapcsolatokat építünk ki velük és a meglévőket is gondozzuk, erősítjük.

Folyamatos kapcsolatban állunk az iskolákkal és az óvodákkal, mindig tájékoztatjuk a pedagógusokat az aktuális múzeumpedagógiai kínálatról, programjainkról, amelyeket az időszaki kiállításainkhoz kidolgozott foglalkozásokkal igyekszünk frissíteni, hogy az adott téma részletesebben megismerhetőbb és a tananyag színesebb legyen.

Gyermek és felnőtt korosztályok részére a gyűjteményi anyagra alapozva – akár kiállításához kapcsolódva – előadásokat tervezünk különböző témakörökben.

Azok részére, akiknek gondot jelent a Beregi Múzeum felkeresése (pl. Idősek Otthona), kitelepüléssel továbbra is biztosítunk programokat, foglalkozásokat.

Helyi intézmények programjai számára szakmai részvételt biztosítunk, illetve anyagot kiállításokhoz, rendezvényekhez.

Továbbra is ki szeretnénk használni a Tomcsányi-kastély és parkjának kiváló adottságait, ezért helyszínt biztosítunk a város, valamint más intézmények és egyesületek számára programok megrendezéséhez, szakmai együttműködés keretében is.

Vásárosnamény Város Önkormányzata forrást nyert a 2022-es Hungarikum pályázatban. A megvalósításban a Beregi Múzeum is feladatot vállalt, támogatva a Települési Értéktár Bizottságot. A projekt során fotókiállítást nyitottunk a települési értékekről, ugyanezekről kisfilm is készült. Emellett beregi keresztszemes hímezsbemutatóra is sor került. Folytatásképpen a hungarikum beregi hímezsről könyvet készülünk kiadni.

Szeretnénk elkezdni egy olyan programsorozatot, melynek során a Múzeum felkeresi a beregi és más, a gyűjtőterületébe tartozó településeket, hogy bemutassa az adott helyről a múzeumi gyűjteménybe bekerült műtárgyakat, dokumentumokat, és egyéb, az adott településhez kapcsolódó tartalmakat. Ezen alkalmakat interaktív módon tervezzük megvalósítani a közösség és a Múzeum viszonylatában. Így a reflexió és a visszacsatolás terepévé válnak.

Saját honlap fejlesztése, aktualizálása (www.beregimuzeum.hu)

Honlapunk szerkesztését továbbra is magunk végezzük, melynek során naprakész információkat, új tartalmakat töltünk fel. Az aktuális információk mellett különböző népszerű tartalmakkal (blog, virtuális kiállítás, játékok) is rendszeresen jelentkezünk. Ezt idén is folytatni fogjuk.

Emellett a Beregi Múzeum csatlakozott a *Mozaik Múzeumtúra* nevű programhoz (www.mozaikmuzeumtura.hu), ahol a Beregi Múzeum kulturális kínálatáról is tájékozódhatnak az oldalt felkeresők.

Honlap szerkesztése, bővítése (www.beregikultura.hu)

Honlapunk tartalmát folyamatosan bővítjük, hogy segítséget nyújtson azok számára, akik szeretnének készíteni a népművészetből táplálkozó beregi keresztszemes kézimunkákat.

Közösségi média:

Az intézmény saját Facebook-oldalának gondozása (www.facebook.com/beregimuzeumvnameny)
Programjainkról, aktualitásainkról az érdeklődők ezen keresztül is tájékozódhatnak. Intézményünk Facebook-oldala a honlapunkról is elérhető.

Instagram

Az érdeklődők ezen az oldalon is tájékozódhatnak aktualitásainkról és programjainkról.

Nyomtatott és elektronikus sajtó

A helyi sajtóban (Városi Tv, Kelet-Magyarország, internetes portálok stb.) rendszeresen

tájékoztatjuk a nézőket, olvasókat programjainkról, illetve beszámolunk a már lezajlott eseményeinkről, valamint néprajzi és helytörténeti cikkeket is publikálunk.

Továbbra is törekszünk az országos médiában való megjelenésre, ezen törekvésünk ösztönzésére megfelelő szakmai előkészítést és tartalmi kiszolgálást biztosítunk. Ez a munkánk támogatja a város marketingjét, erősíti a helyi turizmusfejlesztést.

Múzeumi programsorozatok:

A *Múzeumok Éjszakája* című országos programsorozathoz minden évben csatlakozunk. Idén is jelentkezzük ezzel a rendezvénnyel, színvonalas és változatos programokkal, új programelemekkel.

Az utóbbi évekhez hasonlóan idén is szeretnénk kapcsolódni a szintén országos szintű *Múzeumok Őszi Fesztiváljához*, ahol ismét megadott tematika alapján, a múzeumi gyűjteményre alapozva dolgozunk majd ki múzeumpedagógiai foglalkozásokat. Ezek az események jó lehetőséget teremtenek arra, hogy rendszeres múzeumlátogatóvá tegyük az érdeklődőket, rászoktassuk őket a múzeumlátogatásra.

Hagyományok éltetése:

Húsvéti hímes festés: Hagyományainkhoz híven idén is várjuk húsvét nagyhetében a gyerekeket és a felnőtteket, hogy a Beregre jellemző mintákkal és technikákkal készítsék el húsvétra a hímes tojásokat.

Élő Hímzés: A hímezni vágyóknak a legautentikusabb források felhasználásával hímzés-szaktanácsadást tartanak a Beregi Múzeum szakemberei. Kiemelt célunk a beregi keresztiszemes hímzések motívumkincsének felhasználása a mai kor háztartásában és az öltözködésben, s ennek ösztönzése az intézményben felhalmozott gyűjteményi anyag és tudás alapján.

A **hímzés-szakkör** folytatja működését Vargáné Hegedűs Eszter munkatársunk vezetésével, melynek keretében több korosztály sajátítja el a hagyományos beregi hímzés gyakorlatát.

Gyermeknap: A Múzeum munkatársai a gyermeknapra városi rendezvényen rendszeresen népi (mocsárjáró, medvetalp, gólyaláb stb.) és egyéb játékokkal (óriáskirakó, csodakocka stb.) várják a gyerekeket és a nosztalgiázni vágyó felnőtteket.

2. Időszaki kiállítások:

1. Vászonfotó-kiállítás
2. Kiállítás Felhősné Dr. Csiszár Sarolta munkásságáról
3. Sajtásékszerek kiállítása
4. Népi építészetünk fotókiállítás
5. Kiállítások külső helyszíneken

3. Múzeumpedagógia, tárlatvezetések:

A Beregi Múzeum egyik legfontosabb feladatának a **tudásátadást** tartja. Ennek kiemelt formái a különböző **múzeumpedagógiai foglalkozások**. Iskolai tananyaghoz kapcsolódó iskolán kívüli tanórára is lehetőség van **múzeumi óra** keretében. **Kulturális órákat, tematikus foglalkozásokat** is ajánlunk a különböző korcsoportoknak (pl. kemencés ételek).

A **múzeumi tárlatvezetés** kapcsán gondot fordítunk arra, hogy a látogatókkal való személyes találkozás során hiteles tájékoztatással egészüljenek ki a kiállításainkban látottak. Az óvodás és iskolás korosztályra is ugyanez vonatkozik, hiszen ebben az életkorban rendkívül meghatározó, hogy múzeumlátogatása során milyen hatások és benyomások érik a gyermeket; ettől

függően válhat múzeumszeretővé felnőtt korára.

Emellett **tematikus múzeumlátogatásra** is lehetőség van, melynek során múzeumpedagógus segítségével az állandó kiállításnak csak egy adott részét dolgozza fel a csoport.

Rendkívüli nyitvatartásokat egész évben biztosítunk látogatói csoportok számára, így előzetes bejelentkezés alapján az érdeklődők nyitvatartási időn kívül is felkereshetik a múzeumot.

Propagálásért felelős: Szász Csaba, Vargáné Hegedűs Eszter

A **külső helyszínekre való kitelepülés** során igyekszünk érdekes foglalkozásokkal, játékokkal, kiállítással megjelenni.

Online játékokkal jelentkezünk a Múzeum honlapján a játékos ismeretszerzést elősegítő, különböző témakörökben.

VI. SZAKMAI ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

1. Hazai kapcsolatok:

- Folyamatos szakmai kapcsolatban vagyunk a muzeális intézményekkel.
- Kapcsolatban állunk a Néprajzi Múzeummal, akik segítenek bennünket a Digitális Múzeum működtetésében.
- Olyan témákban, amelyekre nincsenek a Múzeumnak külön szakalkalmazottai, a megyei hatáskörű Jósza András Múzeum kollégái szaktanácsot adnak számunkra.
- Együttműködünk a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központjával (MOKK).
- Együttműködünk és szakmailag segítjük a helyi fafaragók, kézművesek egyesületeit, közösségeit.
- A jogszabályok betartásával továbbra is szívesen adunk kölcsön műtárgyakat más múzeumok számára kiállítások rendezéséhez, és nyújtunk számukra szakmai segítséget.
- Szakmai együttműködést folytatunk a Magyar Honvédség Megyei Hadisírgondozó Részlegével.
- Kapcsolatban állunk a Hadtörténeti Intézet és Múzeummal a kölcsönzött haditechnikai műtárgyak révén.
- Együttműködünk a „Tuzsér Községért” Közalapítvánnyal.
- A Tomcsányi család tagjai, leszármazottai minden évben felkeresik a Múzeumot, illetve a család ősi kúriáját.
- Továbbra is részt veszünk a Pulszky Társaság Kismúzeumi Tagozatának, a Beregi Múzeum Baráti Körének és a Települési Értéktár Bizottságnak a munkájában.

2. Nemzetközi kapcsolatok:

- Szakmai együttműködés a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával, azon belül is a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközponttal.

Vásárosnamény, 2023. január 12.

Varga János
múzeumigazgató
Beregi Múzeum